

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

Financiranje trajnostnega razvoja/zelenega prehoda

Vloga bančnega sektorja pri financiranju zelenega prehoda

4. 12. 2025

Območna obrtno – podjetniška zbornica Ljubljana, Vič

mag. Stanislava Zadavec C.

Vsebina

- Geopolitične in globalne ekonomske in varnostne razmere ter odzivi EU na globalne negotovosti
- Pokrajina tveganj
- Kako trenutno geopolitično okolje v Evropi vpliva na področje trajnosti?
- Primerjava podnebnih ciljev
- Globalno financiranje podjetij: banke v primerjavi s kapitalskimi trgi
- Nacionalni in EU akcijski plan vključujeta tudi bančni sektor – vpliv na banke in na stranke
- ECB/SSM nadzorniške prioritete za obdobje 2026 – 2028
- Konkurenčnost pogojev kreditiranja slovenskega bančnega sistema in dostopnost kreditov
- Zaključek

Geopolitične in globalne ekonomske in varnostne razmere ter odzivi EU na globalne negotovosti

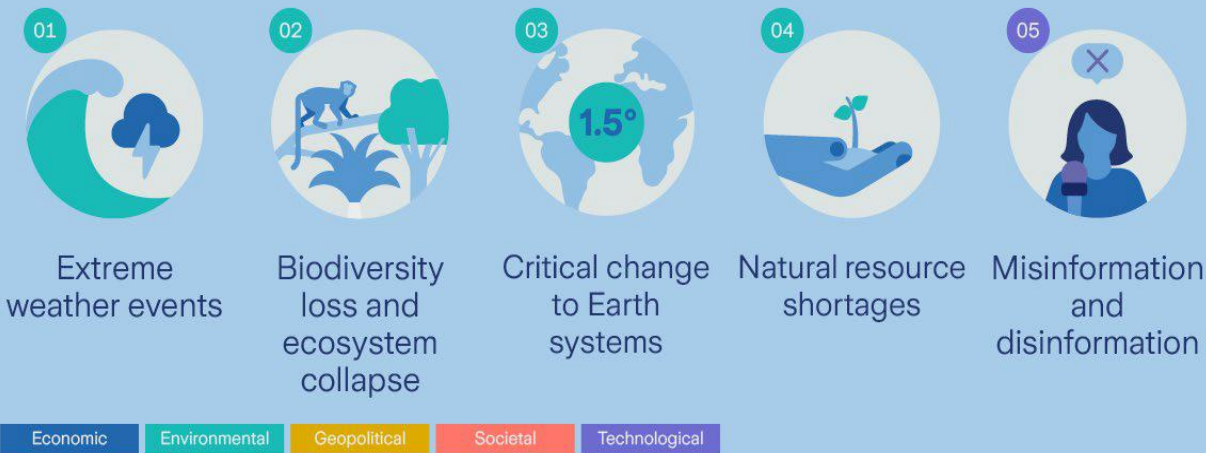
- EU se je v zadnjih letih soočila s številnimi krizami (COVID-19, vojna v Ukrajini, energetska kriza, inflacija, geopolitična trenja, kibernetске grožnje) v letu 2025 pa smo priča carinski vojni ter pravzaprav zgodovinskim globalnim spremembam, kar se močno odraža v EU zakonodajnem in nadzornem pristopu
- Odzivi EU na globalne negotovosti so:
 - vse bolj usklajeni
 - strateški in usmerjeni v odpornost finančnega sistema
 - varnost, digitalizacijo ter
 - trajnost
- EU je prepoznala, da globalne negotovosti zahtevajo:
 - **večjo regulativno prožnost, a tudi usklajenost**
 - **okrepljeno vlogo digitalne in operativne varnosti ter**
 - **trajnostno naravnan razvoj, ki seže dlje od klasične finančne stabilnosti**
- Med drugim je med ključnimi strateškimi prioritetami **spodbujanje digitalne suverenosti in inovacij**
 - Prvi celovit okvir za kriptosredstva na svetu
 - Prvi akt na svetu, ki ureja uporabo umetne inteligence (AI Act) – tudi v finančnih storitvah
 - Razvoj evro digitalne valute

Outlook for 2025: Top 5 risks for the current year

Source: Global Risks Report 2025, World Economic Forum

Outlook for 2035: Top 5 risks over the next 10 years

Source: Global Risks Report 2025, World Economic Forum

Slovenia	
1st	Labour and/or talent shortage
2nd	Economic downturn (e.g. recession, stagnation)
3rd	Extreme weather events (floods, heatwaves etc.)
4th	Insufficient public services and social protections
5th	Public debt

Kako trenutno geopolitično okolje v Evropi vpliva na področje trajnosti?

- Geopolitično okolje v Evropi ima precejšnje učinke na področje trajnosti.
- **Glavni vplivi:**
 - Energetska varnost in odvisnost od fosilnih goriv (lahko pride do prioritizacije energetske neodvisnosti na račun trajnosti?)
 - Okoljski škodljivi učinki vojne in uničenja infrastrukture (vojna negativno vpliva tudi na emisije)
- **Odzivi politik in priložnosti?**
 - Države in EU uvajajo politike, ki združujejo varnost in trajnost – na primer diverzifikacija virov energije, spodbujanje obnovljivih virov, povečanje odpornosti proti podnebnim tveganjem.
 - Pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije in učinkovite rabe
 - Razvoj lokalne infrastrukture in odpornih sistemov
 - Politike, ki naslavljaajo tako podnebje kot varnost: kombiniranje politik, ki povečujejo energetska neodvisnost, obenem pa spodbujajo zmanjšanje emisij

Primerjava podnebnih ciljev

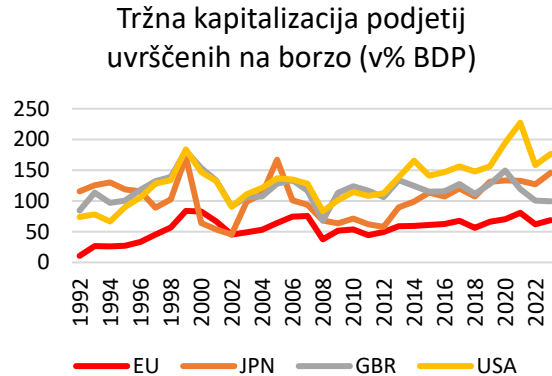
Obdobje	EU	ZDA	Kitajska
2025			Zmanjšanje energetske intenzivnosti glede na BDP; rast deleža nefosilne energije
2030	–55 % emisij glede na 1990; vsaj 42,5 % obnovljivih virov (cilj 45 %)	–50 % do –52 % emisij glede na 2005	Vrh emisij CO ₂ pred 2030; >1.200 GW vetrnih in sončnih kapacitet
2035		–61 % do –66 % emisij glede na 2005	
2040	Predlog: –90 % emisij glede na 1990		
2050	Podnebna nevtrálnost (net zero)	Podnebna nevtrálnost (net zero)	
2060			Podnebna nevtrálnost (carbon neutrality)

Primerjava ciljev:

- **EU:** najhitrejši tempo, zelo ambiciozni cilji za 2030 in 2040, zakonodajno zavezujoči
- **ZDA:** zelo ambiciozni (–61–66 % do 2035), a odvisna od politične stabilnosti in implementacije
- **Kitajska:** ključni akter, vendar “peak emisij” šele do 2030 in net zero šele 2060 → počasnejši tempo kot EU/ZDA, a obseg ukrepov (obnovljivi viri, industrijske spremembe) ima globalni vpliv

Globalno financiranje podjetij: banke v primerjavi s kapitalnimi trgi

Regija / Finančni trg	Kapitalni trg (delež)	Bančno financiranje (delež)
ZDA	~ 75%	~ 25%
Druge regije (povprečje)	~ 20–25%	~ 75–80%
Globalno razmerje	~ 40–45%	~ 55–60%
EU (vključno 11 CEE držav)	~25 –30%	~ 70-75%
Kitajska	~10 –20%	80-90%

Nacionalni in EU akcijski plan vključujeta tudi bančni sektor

Trajnostno financiranje je EU in nacionalna prioriteta

Ta prioriteta že in bo v prihodnje oblikovala poslovanje bank

Je izziv in priložnost za banke

Pričakovanja glede vloge

- Podpirati preobrazbo industrije in celotnega gospodarstva
- Dopolnjevati javne finance ne obratno
- Financirati vse dejavnosti, ki potrebujejo tranzicijo (poseben poudarek na razogljičenju)
- Sodelovati s strankami - svetovalna funkcija
- Finančna inovacija (oblikovanje novih produktov – komplementarnost s produkti razvojnih bank)

Vpliv na banke

Notranji

- Integracija trajnosti v upravljanje
- Vključevanje trajnostnih ciljev v poslovne strategije
- Ugotavljanje in obvladovanje podnebnih tveganj v daljšem časovnem obdobju
- Povečevanje vpliva na poslovne odločitve s ciljem ohranjanja dobičkonosnosti, konkurenčnosti in zmanjševanja tranzicijskih tveganj

Zunanji

- Pritisk vlagateljev in drugih deležnikov
- Povečanje ambicij doseganja okoljskih ciljev
- Naraščajoča nadzorna/regulativna pričakovanja
- Fizično in tranzicijsko tveganje

Vpliv na stranke

- Vključitev elementov ESG v posojilno politiko bank
- Povečano povpraševanje po podatkih ESG in prehodnih načrtih podjetij
- Možna diferenciacija cen kot spodbuda (npr. na podlagi certifikatov)
- Na kreditne odločitve bank bodo predvidoma vplivale tudi zahteve regulative
- Enako tudi na kapaciteto kreditiranja bank
- Vpliv na stranke z visokimi emisijami brez verodostojnih načrtov ali možnosti prehoda
- Vpliv na MSP

ECB/SSM nadzorniške prioritete za obdobje 2026 – 2028

ZBS¹ Združenje bank Slovenije
The Bank Association of Slovenia

Prednostne naloge nadzora 2026–2028 za odpravo ugotovljenih ranljivosti v bankah

Prva prednostna naloga: krepitev odpornosti bank proti geopolitičnim tveganjem in makro-finančnim negotovostim

Zagotoviti previdno prevzemanje tveganj in zanesljive kreditne standarde

Kreditno tveganje

Zagotoviti ustrezno kapitalizacijo in dosledno izvajanje CRR III

Več kategorij tveganj

Zagotoviti previdno upravljanje tveganj v zvezi s podnebjem in naravo

Več kategorij tveganj

Druga prednostna naloga: krepitev operativne odpornosti bank in spodbujanje močnih IKT zmogljivosti

Vzpostaviti zanesljive in odporne okvire za upravljanje operativnih tveganj

Operativno tveganje

Odpraviti pomanjkljivosti v zmogljivostih za poročanje o tveganjih in povezanih informacijskih sistemih

Notranje upravljanje

Srednjeročna do dolgoročna strategija, ki se osredotoča na digitalne strategije bank, zlasti v zvezi z umetno inteligenco, ter notranje upravljanje in upravljanje tveganj

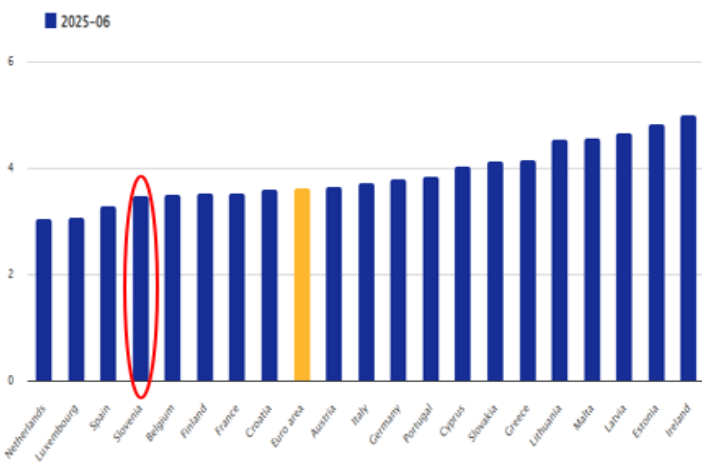

Več kategorij tveganj

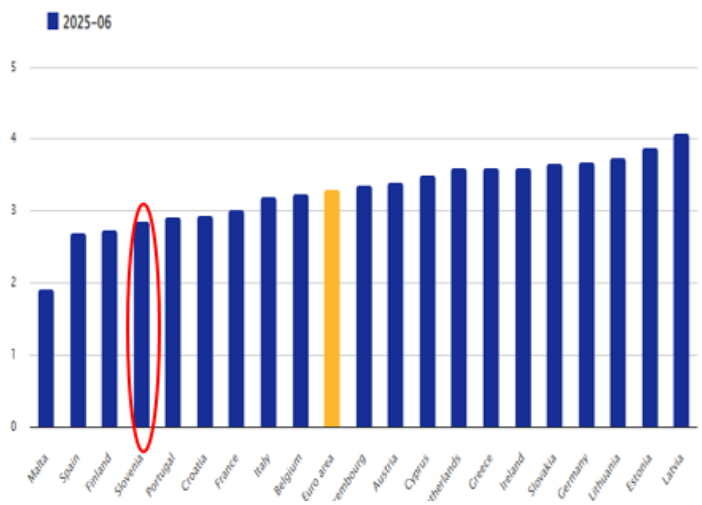
Konkurenčnost pogojev kreditiranja slovenskega bančnega sistema

dostopnost kreditov

Sestavljena obrestna mera za kredite za podjetja
(% p.a.) – novo sklenjeni posli

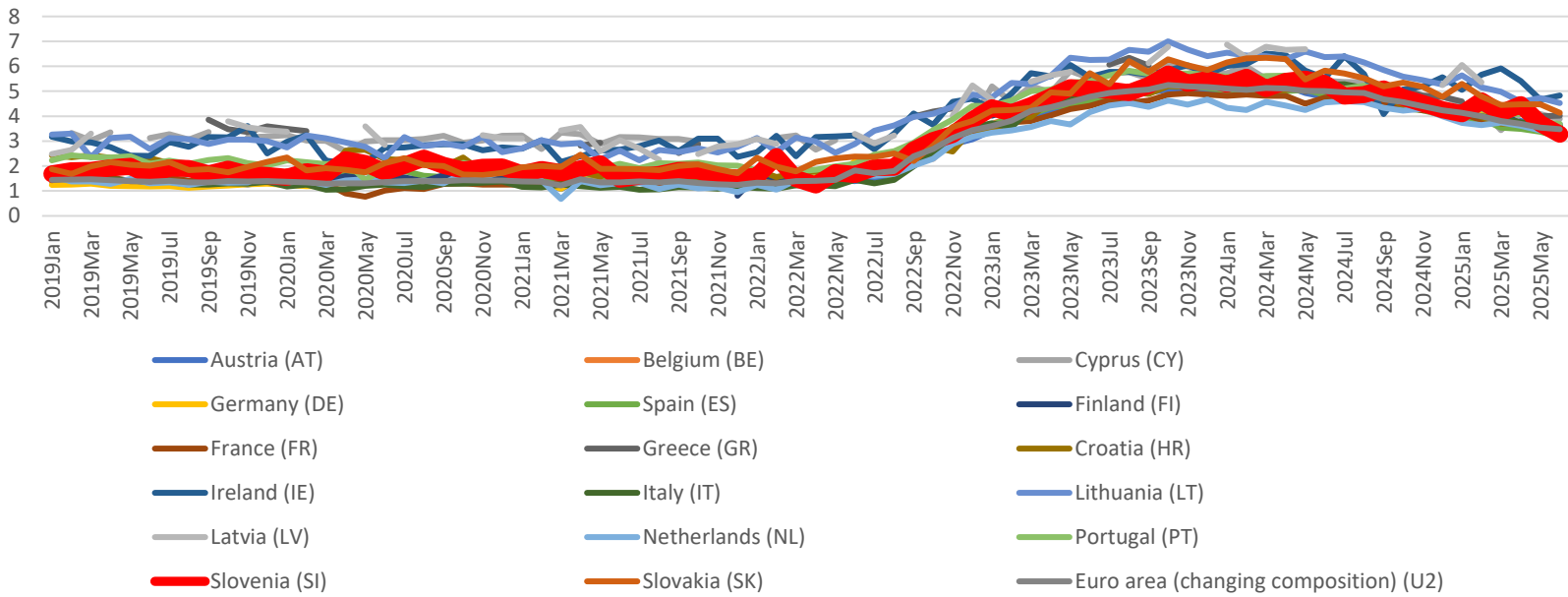

Sestavljena obrestna mera za kredite za gospodinjstva (% p.a.) – novo sklenjeni posli

Vir:ECB

Bančne obrestne mere - krediti podjetjem (novo sklenjeni posli)

Povzetek zadnje BS raziskave o dostopnosti finančnih virov za podjetja (marec 2025)

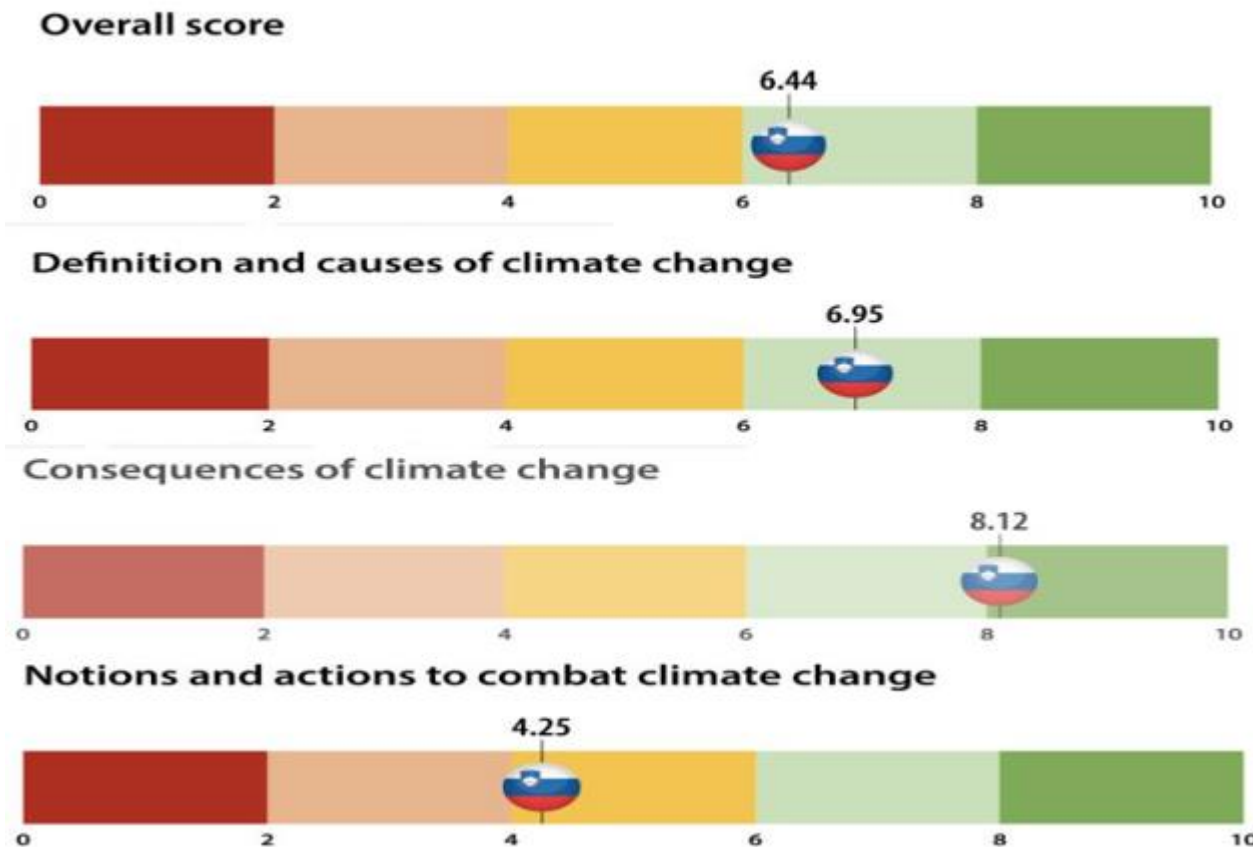
Dostopnost financiranja	Dostopnost financiranja je še nadalje izboljšana , financiranje še vedno oteženo predvsem zaradi negotovosti v gospodarstvu in omejene državne podpore
Finančni viri in strategija financiranja	Podjetja se vse bolj zanašajo na lastna sredstva , zato je povpraševanje po zunanjih virih manjše Število podjetij, ki niso zaprosila za zunanji vir financiranja, je že drugo leto zapored naraslo; glavni razlog: dovolj lastnih sredstev
Omejitve poslovanja	Dostopnost financiranja je bila med najmanj omenjenimi omejitvami , vendar narašča njen pomen za mala in srednja podjetja
Pričakovanja za 2025	Podjetja pričakujejo še nadaljnje izboljšave v dostopnosti financiranja za vse vire v letu 2025

Pogoji financiranja slovenskih bank so konkurenčni in podjetja poročajo, da so viri dostopni. Možni nadaljnji ukrepi za nadaljnjo podporo investicijam podjetij v okviru bančnega sektorja bi lahko bili:

- Spodbujanje razvojnega bančništva – vloga SID banke
- Nadaljnji razvoj specializiranih produktov za financiranje inovacij in digitalizacije
- Sodelovanje z javnimi institucijami za zmanjševanje tveganj (garancijske sheme, javno-zasebna partnerstva)

Zaključek

“Slovenia in top five most knowledgeable EU countries on consequences of climate change, EIB survey finds”

- Geopolitična negotovost neposredno vpliva na bančni sektor:
- Odzivi politik in regulative povečujejo pomen trajnostnega financiranja
- Banke, ki proaktivno vključujejo ESG kriterije, so/bodo bolj pripravljene na izzive prihodnosti
- Trajnost ni le odgovornost, ampak ključ do dolgoročne stabilnosti in konkurenčne prednosti